

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR
(1)

Toplantı Tarihi ve No :30.10.2023-306
Karar Tarihi ve No :30.10.2023-6116

Toplantı Yeri: ERZURUM

Erzurum İli, Aşkale İlçesi, Turaç Mahallesi, 106 ada, 456 parsel sınırları içerisinde yer alan, herhangi bir sit içerisinde yer almayan ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil kaydı bulunmayan, kamu orta malına ait taşınmazda yer alan Turaç Kalesi'nin I. derece arkeolojik sit olarak tescil talebini içeren Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün 13.10.2023 tarihli ve 2023/2328337 sayılı uzman raporu, 2863 sayılı Kanunun 7. maddesi gereği ilgili kurumlardan talep edilen kurum görüşleri okundu, dosyası ve ekleri incelendi. Yapılan incelemeler ve görüşmeler sonucunda;

Erzurum İli, Aşkale İlçesi, Turaç Mahallesi, 106 ada, 456 parsel sınırları içerisinde yer alan, herhangi bir sit içerisinde yer almayan ve korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı olarak tescil kaydı bulunmayan, kamu orta malına ait taşınmazda yer alan Turaç Kalesi'nin;

- 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununun 6. maddesi kapsamına giren özellikleri taşıması nedeniyle **Turaç Kalesi'nin**, I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmesine,
- I. Derece Arkeolojik Sit alanının koruma esasları ve kullanma koşullarının, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 05.11.1999 gün ve 658 sayılı ilke kararının 1. Maddesinde belirtilen:
  - 1) *I. Derece Arkeolojik Sit: Korumaya yönelik bilimsel çalışmalar dışında aynen korunacak sit alanlarıdır. Bu alanlarda, kesinlikle hiçbir yapılaşmaya izin verilmemesine, imar planlarında aynen korunacak sit alanı olarak belirlenmesine, bilimsel amaçlı kazıların dışında hiçbir kazı yapılmayacağına, ancak;*
    - a) *Resmi ve özel kuruluşlarca zorunlu durumlarda yapılacak alt yapı uygulamaları için müze müdürlüğünün ve varsa kazı başkanının görüşüyle konunun koruma kurulunda değerlendirilmesine,*
    - b) *Yeni tarımsal alanların açılmamasına, yalnızca sınırlı mevsimlik tarımsal faaliyetlerin devam edebileceğine, koruma kurullarınca uygun görülmesi halinde seracılığa devam edilebileceğine,*
    - c) *Höyük ve tümülüslerde toprağın sürülmesine dayanan tarımsal faaliyetlerin kesinlikle yasaklanmasına, ağaçlandırmaya gidilmemesine, yalnızca mevcut ağaçlardan ürün alınabileceğine,*
    - ç) *Taş, toprak, kum vb. alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer, kum, maden vb. ocakların açılmamasına, toprak, curuf, çöp, sanayi atığı ve benzeri malzeme dökülmemesine,*
    - d) *Bu alanlar içerisinde yer alan ören yerlerinde gezi yolu düzenlemesi, meydan tanzimi, açık otopark, WC, bilet gişesi, bekleme kulübesi gibi ünitelerin koruma kurulundan izin alınarak yapılabileceğine,*
    - e) *Bu alanlar içerisinde bulunan ve günümüzde halen kullanılan umuma açık mezarlıklarda sadece defin işlemlerinin yapılabileceğine,*
    - f) *Taşınmaz kültür varlıklarının mahiyetine tesir etmeyecek şekilde ilgili koruma kurulundan izin almak koşuluyla birleştirme (tevhit) ve ayırma (ifraz) yapılabileceğine, hükümleri doğrultusunda belirlenmesine,*
  - Sit sınırlarının karar eki 1/5000 ölçekli harita üzerinde işaretlendiği şekliyle belirlenmesine,
  - Tescil fişinin uygun olduğuna,

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KARAR
(2)

Toplantı Tarihi ve No :30.10.2023-306
Karar Tarihi ve No :30.10.2023-6116

Toplantı Yeri: ERZURUM

- I. Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilen Turaç Kalesi'nin yer aldığı 106 ada, 456 parsel numaralı taşınmazın fen klasörü ve tapu kütüğü beyanlar hanesine "**bir kısmı I. Derece Arkeolojik Sit Alanıdır**" şerhinin ilgili Tapu ve Kadastro Müdürlüklerince 13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "**Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik**" gereği verilmesine ve işlem sonucuna ilişkin bilgi ve belgelerin Erzurum Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'ne iletilmesine;

karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ D.K.V.K.E	SİT	ENVANTER NO:
TÜRKİYE	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İLİ: ERZURUM	İLÇESİ: AŞKALE	MAHALLE KÖY VEYA MEVKİİ: TURAÇ	KADASTRO ADA: 106 PAFTA : PARSEL: 456

ADI: TURAÇ KALESİ

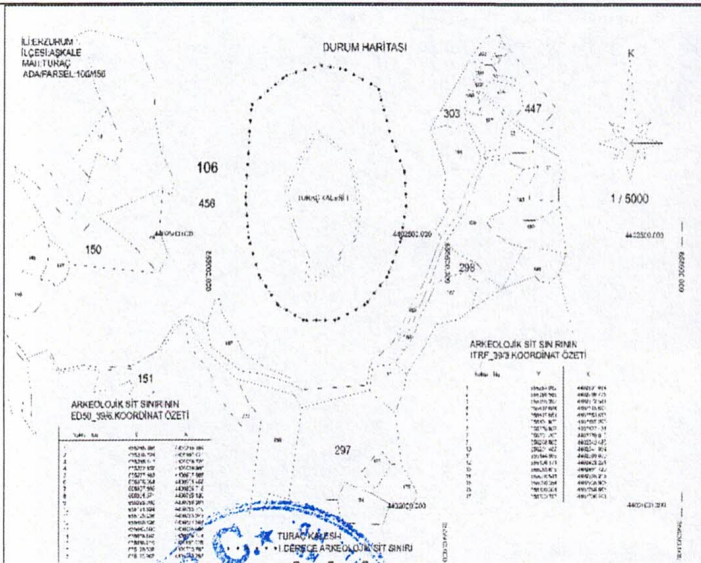
GENEL TANIMI: Erzurum İli, Aşkale İlçesi, Turaç Mahallesi, 106 ada, 456 parsel sınırları içerisinde yer alan kale Turaç Mahallesi yerleşim alanının yaklaşık olarak kuşuçuşu 1.50 km. güneydoğusunda yer almaktadır. Tahmini olarak 2000 rakımda yer alan taşınmazın batısında bir dere yatağı ve tarım arazileri, kuzey, doğu ve güneyinde engebeli araziler bulunmaktadır. Çevresine hakim bir konumda ve oldukça jeostratejik bir alanda bulunan kalenin giriş kısmı kuzeybatı tarafta yer almaktadır. Kalenin batı tarafı vadiyi hakimiyeti altına almaktadır. Kaleye girişi sağlayan patika yol yer yer düzleştirilmiş ve moloz taş ile sınırlandırılmıştır. Kalenin giriş açıklığı 460 cm. uzunluğundadır. Doğal yükseltisi olan anakayanın üzerine konumlanmış olan kalenin sur duvarları hafif ovalimsi şeklinde olup kuzey ve güney kısımları daha keskin hatlara sahiptir. Yaklaşık olarak 2.50 cm. yüksekliğinde ve 1.52 cm. genişliğinde olan sur duvarları kaba moloz taşlardan harçsız olarak inşa edilmiştir. Sur duvarlarında tahmini olarak 10'ar metre aralıklarla sur duvarının dışına çıkıntı olacak şekilde burçlar yer almaktadır. Kalenin batı tarafında vadiye doğru bir giriş açıklığı daha bulunmaktadır. Yapılan yüzey incelemesinde herhangi bir seramik parçasına ve mimari yapı kalıntısına rastlanılmamış olup bu bilgiler kalenin yalnızca savunma amaçlı olarak kullanıldığını göstermektedir.

ŞİMDİKİ TEHLİKELER : Kaçak Kazılar,**ŞİMDİKİ DURUM :** Korunmasız**SİT POTANSİYELİ :** I.Derece Arkeolojik Sit potansiyeli mevcuttur.**ŞİMDİKİ KORUMA :** Korunmasız.**ÖNERİLEN KORUMA :** I. Derece Arkeolojik Sit**YAYIN DİZİNİ :** ERZURUM KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA**GÖZLEMLER** BÖLGE KURULU'NUN 30.10.2023.....

GÜN VE 6116.....SAYILI KARAR EKİDİR

KORUMA DERECESESİ I. Derece Arkeolojik Sit
HAZIRLAYANLAR: 23 /10/ 2023Nilüfer PARLITI Arkeolog
Erman AKYÜZ Uzm. Arkeolog
Emre AYDOĞAN Şehir Plancısı**KONTROL EDEN:**
Güven YAMUZ
Bölge Kurulu Müdürü

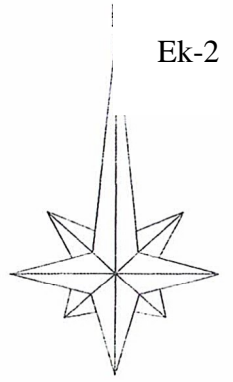
ERZURUM K.V.K. Kararı 30.10.2023 tarihli ve 6116 sayılı kararı ile I.Derece Arkeolojik Sit olarak tescil edilmiştir.

REVİZYON :

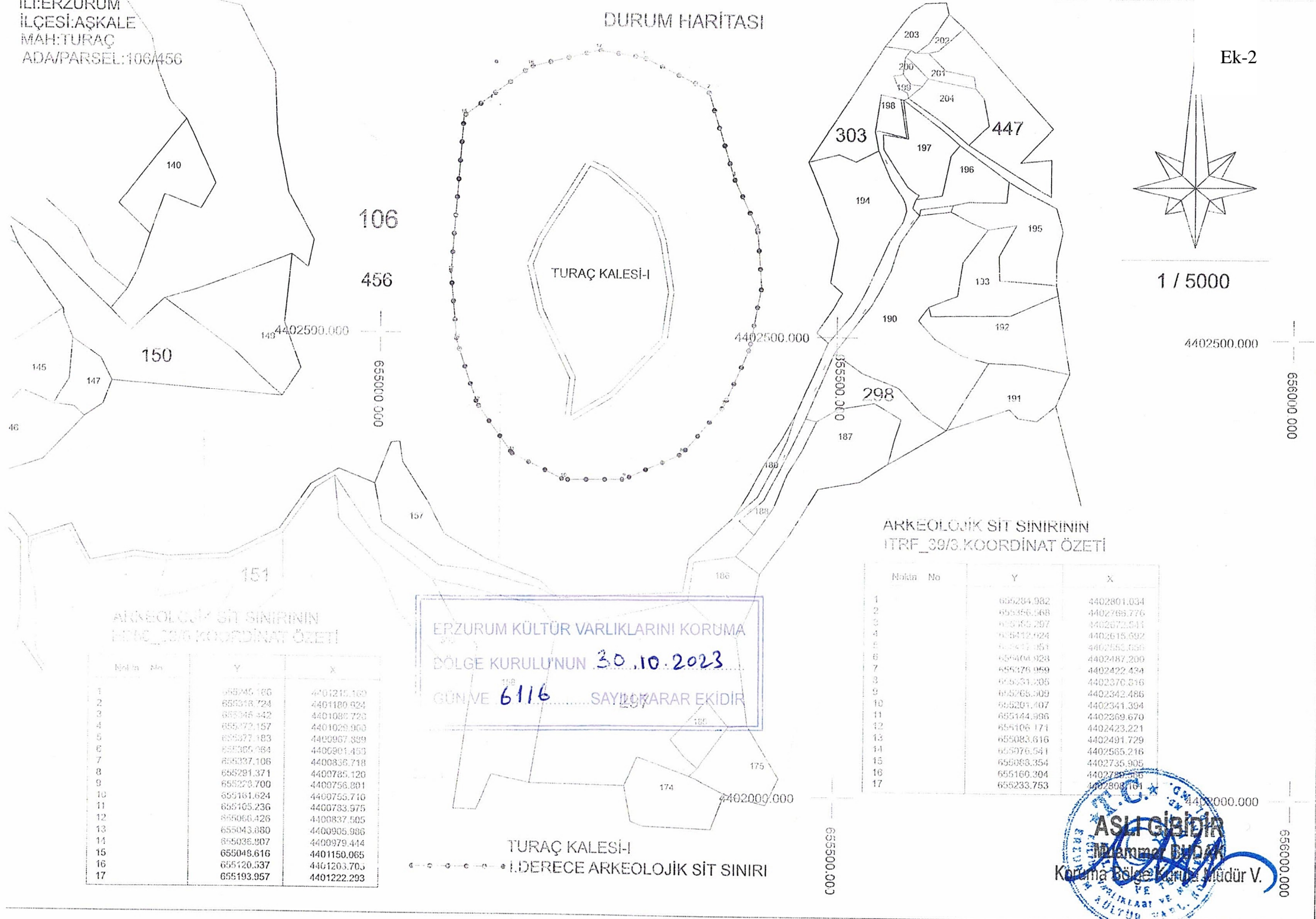
ASLI GİBİDİR
Muammer DUTAK
Koruma Bölge Kurulu Müdürü V.

Handwritten signature and a blue circular official stamp. The stamp contains text in Turkish, including "MÜHÜR" and "KURUM".

1 / 5000

ARKEOLOJİK SİT SINIRININ
İTRF_39/3 KOORDİNAT ÖZETİ

Nokta No	Y	X
1	655240.180	4401215.100
2	655318.724	4401180.924
3	655348.442	4401080.720
4	655272.157	4401029.900
5	655277.183	4400967.899
6	655365.084	4400801.453
7	655337.106	4400836.718
8	655291.371	4400785.120
9	655229.700	4400756.001
10	655161.624	4400755.710
11	655105.236	4400783.975
12	655066.426	4400837.505
13	655043.880	4400905.986
14	655038.007	4400979.414
15	655048.616	4401150.065
16	655120.537	4461203.703
17	655193.957	4401222.293

ARKEOLOJİK SİT SINIRININ
İTRF_39/3 KOORDİNAT ÖZETİ

Nokta No	Y	X
1	655284.982	4402801.034
2	655356.568	4402786.776
3	655355.297	4402672.541
4	655412.924	4402615.092
5	655437.351	4402550.036
6	655404.928	4402487.200
7	655376.959	4402422.434
8	655312.295	4402370.816
9	655265.309	4402342.486
10	655201.407	4402341.394
11	655144.996	4402369.670
12	655106.171	4402423.221
13	655083.616	4402491.729
14	655076.541	4402565.216
15	655083.354	4402735.905
16	655160.304	4402789.336
17	655233.753	4402808.101

ERZURUM KÜLTÜR VARLIKLARINI KORUMA

BÖLGE KURULU'NUN 30.10.2023

GÜN VE 6116 SAYILI KARAR EKİDİR

TURAÇ KALESİ-İ

İ.DERECE ARKEOLOJİK SİT SINIRI

